רפב סעיף יט: בא ב ג ד מיי׳ שם הלכה ב טוש"ע יו"ד סימן ער סעיף א טוש"ע א"ה מפלה הלכ' טו יח טור ש"ע א"ח סימן קנג

סעיף ה: סעיף ה: בג ז ח ט מיי׳ פ״ז מהלי מתנות עניים הלכה יד טוש"ע י"ד סימן רנו סעיף

רבינו חננאל (המשך) איפשר, כמה דלא איפשר למיכרכיה ולא ליתב דפא שכורכיז דפא אחבריה. כד . מניחיז תורה על גבי תור חדש. ודחינן התם משום פשיטה שמא ימכר הישו י ולא יזדמז לו ליקנות חדש לימכור ישו ולקנות מיד זה י י חדש. ת״ש איז מוכריז ספר נורה אלא ללמוד תורה ולישא אשה. ש״מ תורה בתורה שרי. ודחינן שני תלמוד תורה דאמר מר גדול תלמוד שהתלמוד מוכרין ספר תורה לכתחילה. ת"ר לא ימכור רבן שמעון בן גמליאל אפילו אין לו מה יאכל ומכר ספר תורה או בתו, הכנסת לא יקחו רחוב וכן . במותריהן. אמר רבה לא . שנו שאם מכרו רחוב יקחו מכרו רחוב וקנו כנסת י ונשארו מז הדמים לא יקנו אם מכרו והותירו, אבל אם גבו מעות ליקנות בית הכנסת וקנו בית הכנסת (קתני מיהא אם מכרו רחוב לא יקחו אלא בית הכנסת שלא התנו. ואוקימנה הכי, במה דברים אמורים שלא התנו בשעה שמכרו. אבל ייבי העיר במעמד אנשי טובי העיר במעמד אנשי העיר, אפי׳ לדוכססיא, שהוא פרשא דמתא, שרי. עליהו צדקה. נותניו.

לעשות מבית הכנסת בית המדרש: וישרף אם בית ה' ואם כל בית בורתיה דרב פפי מסתברא. מהכא משמע דהלכה כר' יהושע בא מיי פיי מהל שים בן לוי לגבי דר' יוחנן מדמייתי ראיה דהלכה כרב פפי

המדרש. אלמא בית המדרש הוי בית גדול: דיעבד. שמכרוהו כבר משום דרבי יהושע בן לוי קאי כוותיה אע"ג דרבי יוחגן פליג עליה יי כדקתני מכרו תורה ומשום הכי מותר ליקת בדמיו ספר תורה שאם אבל התגו ז' שובי העיר במעמר בו'. קשה דכיון שהתנו ז'

טובי העיר במעמד אנשי העיר למה לי להותירו ואמאי נקטיה והא אפי׳ בכל הדמים יכולין הן לעשות מה שירצו כדאמר לעיל אפילו למישתי ביה שיכרא ופרש"י לקנות מן הדמים שכר לשתות ויש לומר דנקט והותירו לאשמועינן דאף במותר בעי תנאי דסלקא דעתך דאם קנו מן הדמים דבר קדושה והותירו דמותר לעשות מן המותר כל מה שירצו אפילו בלא תנאי קמ"ל דלא:

כוותיה דרב פפי מסתברא דא"ר יהושע בן לוי בהכ"ג מותר לעשותו בית המדרש ש"מ דרש בר קפרא מאי דכתיב יוישרף את בית ה' ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלם ואת כל בית גדול שרף באש בית ה' זה בהמ"ק בית המלך אלו פלטרין של מלך ואת כל בתי ירושלם כמשמען ואת כל בית גדול שרף באש ר' יוחנן ור' יהושע בן לוי חד אמר מקום שמגדלין בו תורה וחד אמר מקום שמגדלין בו תפלה מ"ד תורה דכתיב יה' חפץ

למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר ומ"ד תפלה דכתיב יםפרה נא הגדולות אשר עשה אלישע ואלישע דעבד ברחמי הוא דעבד תסתיים דר' יהושע בן לוי עשר אל שע האל של דעבו בורוב האמר ר' יהושע בן לוי בית הכנסת מותר לעשותו בית המדרש ש"מ: אבל מכרו תורה לא יקחו ספרים וכו': איבעיא להו מהו למכור ם"ת ישן ליקח בו חדש כיון דלא מעלי ליה אסור או דלמא כיון דליכא לעלויי עילוייא אחרינא שפיר דמי תא שמע אבל מכרו תורה לא יקחו ספרים ספרים הוא דלא הא תורה בתורה שפיר דמי מתני' דיעבד כי קא מיבעיא לן לכתחלה ת"ש גוללין ס"ת בממפחות חומשין וחומשין בממפחות נביאים וכתובים אבל לא נביאים וכתובים בממפחות חומשין ולא חומשין במטפחות ס"ת קתני מיהת גוללים ס"ת במטפחות חומשין מטפחות חומשין אין מטפחות ס"ת לא אימא סיפא ולא חומשין במטפחות ס"ת הא תורה בתורה ש"ד שאלא מהא ליכא למישמע מינה תא שמע מימניחין ס"ת על גבי תורה ותורה ע"ג חומשין ע"ג נביאים וכתובים אבל לא נביאים וכתובים ע"ג חומשין ולא חומשין על גבי תורה הנחה קאמרת שאני הנחה דלא אפשר דאי לא תימא הכי מיכרך היכי כרכינן והא קא יתיב דפא אחבריה אלא כיון דלא אפשר שרי הכא נמי כיון דלא אפשר שרי ת"ש דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן משום רשב"ג לא ימכור אדם ס"ת ישן ליקח בו חדש התם משום פשיעותא כי קאמרינן כגון דכתיב ומנח לאיפרוקי מאי ת"ש דא"ר יוחנן משום ר"מ בּאין מוכרין ם"ת פאלא סללמוד תורה ולישא אשה ש"מ תורה בתורה שפיר דמי דלמא שאני למוד ∘שהלמוד מביא לידי מעשה ∘אשה נמי ילא תהו בראה לשבת יצרה יאבל תורה בתורה לא ת"ר לא ימכור אדם ם"ת אע"פ שאינו צריך לו יתר על כן ארשב"ג ייאפי׳ אין לו מה יאכל יומכר ס"ת או בתו אינו רואה סימן ברכה לעולם: וכן במותריהן: אמר רבא "ל"ש אלא שמכרו והותירו אבל גבו והותירו מותר איתיביה אביי בד"א שלא התנו אבל התנו אפילו לדוכסוסיא מותר ה"ד אילימא שמכרו והותירו כי התנו מאי הוי אלא שגבו והותירו מעמא דהתנו הא לא התנו לא לעולם שמכרו והותירו וה"ק יבד"א שלא התנו שבעה מובי העיר במעמד אנשי העיר אבל התנו שבעה מובי העיר במעמד אנשי העיר אפילו לדוכסוסיא נמי מותר א"ל אבְיי לההוא מרבנן דהוה מסדר מתניתא קמיה דרב ששת מי שמיע לך מרב ששת מאי דוכסוסיא

אר אבי לדוווא מו בנן דרורו מטרו מונדוגא קמידודה ששונ מי שבועיקן מויב ששונ מא דבטוט א אמר ליה הכי אמר רב ששת פרשא דמתא אמר אביי הלכך האי צורבא מרבנן דשמע ליה מילתא ולא ידע פירושא לישיילה קמיה דשכיח קמיה רבנן דלא אפשר דלא שמיע ליה מן גברא רבה אמר רבי יוחנן משום ר"מ יבני העיר שהלכו לעיר אחרת ופסקו עליְהן צְדקה נותנין וכשהן בְאִין מביאין אותה עמהן ומפרנסין בה עניי עירן תניא נמי הכי בני העיר שהלכו לעיר אחרת ופסקו עליהן צדקה נותנין וכשהן באין מביאין אותה עמהן יויחיד שהלך לעיר אחרת ופסקו עליו צדקה תנתן לעניי אותה העיר ר"ה גזר תעניתא על לגביה רב חנה בר חנילאי וכל בני מתיה רמו עלייהו צדקה ויהבו כי בעו למיתי אמרו ליה נותבה לן מר וניזול ונפרנם בה עניי מאתין אמר להו תנינא פבד"א בשאין שם

גדול. בנבוזראדן כתיב: ססתיים. יש סימן: מוחר לעשות ביח

לאו מה יקחו מהם כי קא מיבעיא לן למכור לכתחילה לכך: חומשין. ספר תורה שאין בו אלא חומש אחד: אבל לא נביאים וכחובים במטפחות ספר סורה. שמוריד המטפחות מקדושתן: במטפחות של חומשין. דקה מעלי להו למטפחות: אבל במטפחות ספר תורה לה. אלמא אין משנין לכיולא בה אלא למעלה הימנה: אימא סיפא ולא חומשין במטפחות של ספר חורה. דהא ירידה היא: וקא מותיב דפא אחבריה. דף נגלל על חבירו: משום פשיעותה. שמה משימכור שוב לא יקנה ומתוך כך יפסדו הדמים: כי קחמרינן דמנה לחיפרוקי. שכתוב כבר החדש בבית הסופר ואינו מעוכב אלא לתת לו דמים: אלא ללמוד **תורה.** להתפרנס בו כשלומד תורה. וקס"ד דה"ה לקנות ספר תורה: הְשְּׁמֵים הוא הְאֵלְיהִים לוּלְידְ (וּ. שִׁישׁ כו חחר: חינו בּרְ רְשְׁהַּה הוא הוא הוא כוננה לא תהו בְרָאָה לא תהו בְרָאָה לא תהו בְרָאָה לְּשִׁלְים. בחותן לְשָׁבֶּר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַלְּשִׁר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַלְשִׁר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַלְשִׁר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַלְּשִׁר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַלְּשִׁר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַיִּבְּר יִצְרָה הַּבְּר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַיִּבְּר יִצְרָה הַבְּרְיִּהְיִּבְּיִי וְאִין הַיִּבְּר יִצְרָה אָנִי יִין וּאִין הַיִּבְּר יִבְּרָה הַּבְּיִּבְּיִי הַיִּבְּי הַּבְּיִבְּי הוּא הוא הוא הוא ביין היים שחינו לריך לו. שיש לו החר: חינו אחד מן הקדושות הללו ולקחו ממקלת הדמים קדושה מעולה והותירו מהן: אבל גבו. מעות מן הלצור ללורך ספר תורה וקנאוהו ונותר בידן מן הדמים מותר להורידן שהרי עדיין לא באו לשימוש קדושה חמורה: שלא הסנו. על מנת רלוננו מן הדמים: לעשות לדוכסוסיא. מפרש לקמן: כי הפנו מאי הוי. הא דמי קדושה הן: וטעמא דהתנו. כשגבו לעשות רלוננו וחפלנו ממותר הדמים: פרשה דמתה. בני העיר שוכרין אדם רוכב סום שיהא להן מזומן לשולחו בשליחות למושל העיר כשילטרכו: **נוסנין.** אותה לגבאי אותה העיר כדי שלא יחשדום בפוסקים ואינן נותנין: וכשהן באים. וחוזרים למקומן תובעים אותן מן הגבאים ומפרנסין בה עניי עירן:

ל) וברכות כה. וש"ג וע' ל) [פו פוע פט. יום לי וע נדרים עב.], ב) [תוספ' פ"ג], ג) [ב"ב קוח.], ד) [ע' מוס' ב"ב ח: ד"ה פדיון], כ) קדושין ד' מ: [ב"ק יו.], ו) מס' ד"ל רבה פי"ל. הן, ק) ווע"ע מוס' חוליו לו. ד"ה אמר רבא וכו' שר"ת עלמו שכתב זה לראייה חזר דהכא וע׳ תוס׳ עירובין סה: ד"ה איקלעון,

תורה אור השלם 1. וַיִּשְׂרַף אֶת בֵּית יְיָ וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל בְּתֵי יְרוּשְׁלֵם וְאֶת כָּל בֵּית גדול שַרַף בַאַש:

מלכים ב כה ט חָפֵץ לְמַעַן צִּדְקוּ

ישעיהו מב כא יהמֶלֶךְ מְדַבֵּר אֶל נחיי נער איש האלהים לאמר ספרה נא לי את בל הגדלות אשר עשה אַלישע: מלכים בח ד אַלישע: מלכים בח ד .4 כי כה אמר יי בורא

גליון הש"ם

נמ' אלא ללמוד תורה. ע' ב"ב דף ח ע"ב חד"ה שבוים ע"ז דף יג מד"ה ללמוד תורה: שם אשה נמי. ע' נ"כ ד' ובחגיגה ד' ב ע"ב חד"ה לא תהו ובגיטין ד' מא ע"ב חד"ה לא תהו:

מוסף רש"י

בוו בן די די טאלא מהא ליכא למישמע מינה. דודחי מתניי לאו כולה דוקא, אלא מתה נמו כונט דוקט, מכוו חדא מינייהו דוקא, או רישא או סיפא, ומנא אידך אטו ההוא ולא ידעינן הי מינייהו דוקא דנגמר

רבינו חננאל

כתיב ואת [כל] בית גדוי שרף באש, ר׳ יהושע בן לוי . אמר בית המדרש הוא. הכנסת, מקום שמגדלין בו מהו למכור ספר תורה ישן וליקח בדמיו חדש.

שרי. ומיבעיא לן לכתחילה מאי. ואתינן למיפשטה מיהא דתניא גוללין ספר תורה במטפחות ומשין וחומשין במטפחות וביאים לעיר אחרת ופסקו עליו צדקה, תנתן לעניי אותה העיר. רב הונא גזר תעניתא, עול לגביה רב הונא בר תעילאי ולב בני מאחית. ומיבעי אל למשמע מינה. ת״ש מניחין תורה על גבי תורה ותורה על גבי חומשין כר׳. ודחינן שני הנחה דלא
רמו ביים אמורים שאין שם וכר׳ ביים אמורים שאין שם וכר׳ שדים במה דברים אמורים שאין שם וכר׳ שדים במה דברים אמורים שאין שם וכר׳ ביים אמורים שאין שם וכר׳ ביים אמורים שאין שם וכר׳ ביים אמורים שאין שם וייבעי למיבעי למשמע מינה. ת״ש מניחין תורה על גבי תורה ותורה על גבי הומשין כר׳. ודחינן שני הנחה דלא